

MV
Oct 17
IX-5272/e

HUNGARY

AGRICULTURE /200/
Forests /204/

POLITICAL RELIABILITY PREFERRED TO TECHNICAL KNOWLEDGE.

SOURCE VIENNA: Forester from Western Hungary.

DATE OF OBSERVATION: To early August 1956.

ENGLISH SUMMARY: The Party tries to replace personnel in the forestry Enterprise with reliable Communists, and gives special fast tuition courses for the new employees. The courses include political instruction. Within a few weeks the new employees are ready to start, but it is apparent that they are not qualified for the work, and only from 30 to 35 per cent qualify for posts.

In 1953 a forestry school was opened in SOPRON. The politically most reliable participants were privileged and in this connection source reports about a "career." SIRHAN János is given as an example; today he is head of the forestry area of SARVÁR.

EVALUATION COMMENT: This report is mainly of retrospective value, because it deals with conditions observed in recent years. The preference given to politically reliable persons instead of to experts is generally known and is practiced in all fields of State life. This report supplies some concrete details of this situation.

The names cited are not listed in our files.

+ + +

1953-ig egy erdőgazgatóság területe 14-16.000 katasztrális holdat tett ki. 1953-ban szovjet tapasztalatok alapján az összes magyar erdőgazdaságokat átszervezték, illetve összevonták. Az így összevont erdőgazdaságok 35-40.000 holdra növekedtek. A gazdaságok alatt működő erdészeti területek, amelyek a rendezés előtt 3-4000 holdat tettek ki az átrendezés során 10-12.000 holdra bővültek ki. A volt üzemegek alatt működő erdészeti területek érintetlenül 800-1000 holdon maradtak.

/more/

KÁDEREZÉSEK AZ ERDÉSZETNÉL.
Screening in the Forestry Enterprise.

1953 előtt minden erdőgazdasági igazgató politikai iskolát végzett egyén lehetett csak; ugyyszintén a munka - és személyi ügyek vezetői is. Ezek a káderek kizárólag a politikai megbízhatóságra nézve voltak szükségesek. 1948-53-ig a magyar erdőgazdaságok különböző területein egytől nyolc hétig tartó szakmunkás- illetve káderiskolák működtek. Ezeknek célja volt, hogy "ujtípusú" erdészekkel helyettesítsék a régi, a rendszer számára megbízhatatlan erdészeket. Ugyancsak ezeken az iskolákon képezték ki a munkacsapat vezetőket, brigádvezetőket és a csemeteket kezelőket is. Az ilyen iskoláról kerültek ki többek között a SZOMBATHELY-i Állami Erdőgazdasághoz KOLARICS István és HAJMÁSSI Ernő munkügyi előadók, valamint NAGY Kálmán személyügyi előadó.

Ezeket a gyorstalpaló iskolákon elsősorban a Szovjetunióban szerzett tapasztalatokról, a szovjet erdőgazdaságok gépeiről, de döntő részben a Szovjetunió politikájáról és annak helyes voltáról tartottak előadásokat. Közvetlen szaktudást olyan kevesen sajátítottak el a hallgatók, hogy azt szavakban alig lehet kifejezni, - mondja forrás. Az iskolákról kikerült "ujtípusúak" egyre másra a régi erdészeket helyettesítették, de tudatlanságukkal olyan károkat okoztak az erdőgazdaságoknak, hogy mindinkább csak politikai téren használták fel őket.

A SZOMBATHELY-i Állami Erdőgazdasághoz tartozik az IKERVÁR-i szakmunkás káderképző iskola. Erről az iskoláról kerültek ki országos viszonylatban a legjobb káderesek. 1953-ban azonban ezeket a káderiskolákat megszüntették és így megszűnt az IKERVÁR-i iskola is. Forrás szerint az iskolák megszűnésének az oka főleg abban keresendő, hogy a mérnökök és képesített erdészek nem voltak hajlandók a gyorstalpaló káderesekkel együtt dolgozni, különösen ott, ahol utóbbiak ezek fölé lettek helyezve. A káderiskolák beszüntetése után is a kiváló káderesek kisebb vagy nagyobb beosztásban megmaradtak az erdőgazdaságoknál. Létszámuk a gazdaságok vezetők személyeinél körülbelül 30-35 százalékra tehető.

Ugyancsak 1953-ban szűnt meg az ESZTERGOM-i két-éves erdészeti szakiskola. Helyette SOPRONban létesült egy úgy nevezett erdészeti technikum négy éves időtartammal. A technikusok már jobb tudással jönnek ki az iskoláról, de nem sokan maradnak az erdőgazdaságoknál, mert még azok sem tudnak keresetükből megélni, akik nőtlenek. Így például FODOR Gyula a KÖSZEG-i erdészeti TÁBORHEGY-i erdészkerület vezetője 1955-ben végezte el a technikumot. Beosztott területén évente több ezer cbm. termelése és szállítása van tehát

/more/

több ezer holdon önállóan végzi munkáját teljes felelősséggel. Fizetése havi 800 forintot tesz ki. Az üzemi konyhán étkezik napi nyolc-tizen négy forintért és lakása a munkásokkal egy barakkban van, ahol olyan állapotok uralkodnak, hogy például a patkány a kenyéret kieszeli a tarisznyából.

EGY KÁDERES KARRIERJE.

The Career of a Cadre Official.

A technikumon kívül azonban még ma is neveznek ki politikai kádereket szakfunkciókra, minden szakmai vizsga nélkül. Az ilyeneknek a fizetése természetesen már beállításuk idején magasabb, mint a technikumot végzetteké. Ilyen káderes például SIRHAN Jenő munkásember. A háború alatt repülő tizedes volt és az összeomlásakor hamarosan a kommunista pártban tűnt fel. 1948-ban két hónapos pártiskola elvégzése után járási párttitkár lett CSEPREG-en. Miután rendeletileg kimondották, hogy minden erdőgazdálkodáshoz egy párt kádert kell beosztani, CSEPREGEN SIRHANT vették fel erdőgazdálkodónak. Időközben, 1949-ben elvégezte az egy éves politikai iskolát és mégpedig magán úton, majd bevonult egy hathetes tartalékos tiszti iskolára. Ezt az iskolát, mint tartalékos hadnagy hagyta el. Feleségül vette BARANYAI Erzsébetet, aki rendőr alhadnagy volt és ezzel a párt és a rendőrség révén uralta az egész környéket. 1950-ben a SZOMBATHELY-i erdőgazdasághoz került személyügyi előadói minőségben. Politikai munkáját pártszempontból kiválóan végezte, mert 1953-ban a SÁRVAR-i Állami Erdőgazdaság igazgatója lett. Azóta a SÁRVAR-i erdőgazdaság pártideológiai szempontból az ország legjobban vezetett gazdasága, többszörös SZOT vándorzászló győztese. Ezt a magas kitüntetést főleg az önköltség csökkentés eléréseért és a szigorú munkafegyelem betartásáért kapta.

Az erdőgazdaság területén sok szegény község van, ahol a munkás örül, ha naponta 10-12 órás munkával megkeresheti a 20-25 forintját. Nincsen azonban külön bére a faanyag fuvarjának sem, mert a fuvarosok két lóval alig keresnek 50-70 forintot. Az önköltség nagy részét prémiumként a vezetőség kapja meg, főleg a politikai kádereké, amit jó munkájukért jutalomként vágnak zsebre. Ezeket a pénzjutalmakat egymás közt kiosztván gyűlések keretében szépen hangzó szocialista szókinccsel jó munkára buzdítják a továbbiakra a munkásokat. Az ilyen téren különösen SIRHAN szokott tündökölni.

A jó eredményeknek van egy háttere, amit csak kevesen ismernek. SIRHAN, aki politikai terrorral hajszolja

/more/

keresztül az előírányzott terveket, megbízható "ujtípusu" erdőmérnökökkel véteti magát körül. Így a terrort kollektive gyakorolják az erdőgazdaságban. 1954-ben és 1955-ben egyszerűen bércsalást hajtott végre, hogy a vándorzászlót mindeképen elnyerje. Anélkül, hogy a munkásokat kifizette volna, előre felküldte a bérjegyzéket, jelentve, hogy a tervet idő előtt teljesítették, mind a CSEPREG-i, mind a HORVÁTHZSIDÁNY-i területen. Amikor valaki erről szelet fogott és ez visszakerült SIRHANhoz, az büszkén kijelentette: az ő acélos kommunista testéről minden bírálóat lepattan, felelősséggel viszont egyedül a pártnak tartozik. SIRHAN igen előkelően öltözködik, gyönyörű bundája van, viselkedésében az öntudatos kommunista tükröződik vissza. Forrás mellékesen jegyzi meg, hogy erdészeti kérdésekhez SIRHAN természetesen annyit sem ért, mint egy favágó.

End